

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ВИКОРИСТАННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ У ТЕПЛОЕНЕРГЕТИЦІ

Панченко О.В., асистент, **Сюй Лицзе**, студент

Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Рівень розвитку паливно-енергетичного комплексу України має визначальний вплив на стан економіки нашої держави. На сучасному етапі здійснення економічних перетворень в Україні актуальною проблемою є консолідація зусиль, спрямованих на реформування енергетичної сфери відповідно до умов ринкової економіки, а також диверсифікація джерел постачання ПЕР. На сьогодні необхідно вирішувати важливе стратегічне завдання, яке полягає у підвищенні еколого-економічної ефективності функціонування підприємства енергетики шляхом використання енергоресурсів у якості енергоємних відходів.

Теорія ефективності при виробництві теплової та електричної енергії за рахунок використання ТПВ на підприємстві енергетики чітко розділяє поняття ефекту та ефективності, розуміючи під першим результат енергозберігаючого заходу за рахунок заміни технології виробництва енергії, а під другим – співвідношення ефекту і витрат на здійснення цього енергозберігаючого заходу. Також слід розрізняти прямі результати, що набувають чіткого вартісного вираження для підприємства енергетики, що впроваджує енергозберігаючі заходи, і непрямі, які не стосуються діяльності суб'єктів господарювання у виробництві енергії, які не набувають безпосередньо форми грошових доходів.

З погляду обґрунтування впровадження ресурсозберігаючих технологій показники енергетичного підприємства можна поділити за класифікаційними ознаками на такі групи:

За характером здійснення організаційно-технологічних процесів: економічні, екологічні та соціальні.

За способом вираження безрозмірні, вартісні.

За кількістю характеристик – одиничні, комплексні.

За формою застосування відносні та абсолютні.

За стадією визначення проектні, планові, експлуатаційні та ін.

Так, еколого-економічні показники характеризують загальну вартість природних енергетичних ресурсів, що використовуються при виробництві теплової та електричної енергії, вартість природних енергетичних ресурсів на одиницю виробленої енергії, величину екологічного податку за забруднення навколишнього природного середовища при спалюванні традиційних видів палива та ТПВ; видатки на природоохоронні заходи та відшкодування збитків.

Що стосується екологічних показників, то вони характеризують в основному обсяги та концентрацію викидів шкідливих речовин у навколишнє природне

середовище при спалюванні тільки природних енергетичних ресурсів, а потім енергетичних ресурсів разом із ТПВ.

Важливим моментом при розрахунку еколого-економічного ефекту на рівні підприємства є дослідження взаємозв'язків економічних та екологічних результатів, що виникають під час реалізації енергозберігаючих заходів при використанні природних енергетичних ресурсів сумісно з ТПВ у теплоенергетиці.

Реалізація енергозберігаючих заходів містить дві складові: затратну і результатну. Затратна складова залежить від виду природних енергетичних ресурсів (газ, вугілля, нафта), з якими можливо спалювати енергоємні відходи, а результатна складова буде залежати від витрат на досягнення економічних, екологічних та соціальних результатів по підприємству регіону в цілому. Безумовно, досягнення певних параметрів супроводжується позитивними і негативними еколого-економічними ефектами. Наприклад, початкова стадія впровадження енергозберігаючого обладнання для сумісного спалювання традиційних видів енергетичних ресурсів та енергоємних ТПВ. Додаткові витрати на впровадження ресурсозберігаючих технологій дозволять знизити витрати на закупівлю енергетичних ресурсів, а також зменшити видобуток вичерпних енергетичних ресурсів та навантаження на навколишнє природне середовище.

Комплексна оцінка використання ТПВ у теплоенергетиці передбачає оцінку ефектів у напрямках, які характеризують результативність цього процесу з економічних, екологічних та соціальних позицій як на рівні теплоенергетичних підприємств (ТЕП), так і регіону.

Так, на рівні (ТЕП) економічні та організаційно-технологічні ефекти будуть виражатися як: зниження витрат при виробництві тепло- та електроенергії; можливість зростання обсягів виробництва тепло- та електроенергії; застосування інноваційних технологій у теплоенергетиці та ін.

Екологічні ефекти: зменшення величини викидів окислу вуглецю (CO_2) і окислів (азоту NO_x) в атмосферу; зменшення використання природних енергетичних ресурсів.

Соціальні ефекти: підвищення рівня кваліфікації кадрів; зменшення рівня захворюваності виробничого персоналу; створення додаткових робочих місць.

Таким чином, використання ТПВ як енергоресурсів дозволяє отримати позитивні результати як на підприємстві, що використовує ТПВ, так і на території, де відбуваються процеси збирання, утилізації та використання енергоємних відходів.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 174-175.